

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱՆՈՒԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

Բ. ՏԱՐԻ

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 19 ՓԵՏՐՈՒՄ 1897

ԹԻԻ 8

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Հերկայ 1897 տարեկանի

Պոռնոգրաֆիկ հասարակական 10ֆր

" " 1/2 " 5 "

Արտաստիճանի համար " 12 "

" " 1/2 " 6 "

Կանխիկ վճարելի

Համակ դրամ եռայլն խրկել հետեւեալ հասցեով

ԽՐԱՎՈՒՆԿԻ ԽՐԱՎՈՒՆԿԻ ԼԵՐԱԳՐՈՅ ՎԱՌՆԱ (ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ)

Редакция на вѣстникъ

„Иравункъ“

ВАРНА (България).

Rédaction du journal

„Iravounk“

VARNA (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղղեալ գրութիւնք եւ լեւ զրկուշիւ եւ յարմար դատ. ուսման եւ միայն կը հրատարակուին ամբողջովի կամ մասամբ:

Ծանոցանաց տողը 20 սանթիմ. երեքէն աւելի անգամներու համար 20 աւ 100 գեղը կը լինի:

ԵՐԿՈՒ ՀՈՄԱՆԻՇ ԲԱՌԵՐ

Հայաստանէ ետք Կրեմլէ կուգայ ապաւորեալ մարդկութեան առջեւ պարզել թէ զինք կառավարող վարչապետութիւնը ներքին ինչպիսի սկզբունքներէ կ'առաջնորդուին այն յարաբերութեանց մէջ զորս կը մշակեն իրարու հետ:

Փառաւոր նախաձեռնութիւնք սերած արի ազգի մը մէկ մասը, ազատութեան սիրոյն կրակովը բոցավառ ապստամբութեան գործը կը բարձրացնէ զինք ճշդ թունութեան գէմ եւ իր ազատութիւնը անհամեմատ աւելի զօրաւոր, բարձրարժէք թշնամի մը ձեռքէն խելու համար իր գոյութիւնը վտանգի կ'ենթարկէ, զգացումներու ազնուագոյնէն մղուելով նախընտրել ազատ մեռնիլ քան գերի ապրիլ:

Կրեմլէ ցոյց տուաւ թէ իր ահաւոր դժբաղդութեանց մէջ ինք ազնուացած, հասած էր մարդկային բարոյական բարձրութեան գագաթը: Վեհաշուք էր տեսարանը զոր Կրեմլէ կ'ընծայէր եւ որ իրեն կը ձգէր բոլոր պարկեշտ մարդերու սիրտը, աշխարհի համակրութիւնը: Տարբեր երկիրներու երիտասարդութիւնը, մարդկութեան այս ծաղիկը, իրեն միայն յատուկ ներշնչումներու աղբիւրներէն ներքեւ կը համակրուի սքանչանք եւ անկարող կ'ըլլայ դիմադրել ներքին ձայնի մը որ զենք կը կոչէ զեն ի ձեռքն օգնութեան հասնելու ազատութեան սուրբ գործին:

Եւրոպայի դանազան կողմեր ժողովրդային ցոյցեր երեւան գալով կը հաստատեն թէ ոգեւորութիւնը ընդհանուր է Կրեմլէններուն ի նպաստ:

Սակայն բան մը կայ որ մարդկային սրտի այս ազնիւ թրթռումներու հիանալի ներդաշնակութիւն կը յանգցնի խանգարել վայրագ խաղով մը: Փաղաքականութիւն կողմէն բանն է այդ, որ սիրտ, զգացում չունի: Գիտէինք զայդ շատոց: Բայց մինչեւ Սասունի ջարդերը կը կարծէինք թէ նա գէթ մասամբ կը յենու բարոյական հիմքերու վրայ: Վերջին տարիներ յորդանոս թափուած հայկական եւ յունական արիւնը ակներեւ հաստատեց սակայն թէ ոչ միայն դիւանագիտական գործունէութիւնը գուրկ է ամեն բարոյական հիմքէ, այլ եւ քաղաքականութիւն եւ անբարոյականութիւն հոմանիշ բառեր են դարձեր:

Անբարոյական բառէն դատ չկայ արդարեւ բացատրութիւն մը որով կարելի ըլլայ ճշդիւ որակել այն հիմքերը եւ սկզբունքները որոց վրայ լուսաւորեալ եւրոպայի դիւանագիտութիւնը կրթնելով կորոչէ Յոյնի, այսինքն, ազատութեան եւ իրաւունքի ձեռքէն յափշտակելով սուրբ, պաշտպանել բոլոր:

նութիւնն ու անիրաւութիւնը եւ Կրեմլէ բռնի պահել դարձեալ Դրան եթէ ոչ ուղղակի, գէթ անուղղակի իշխանութեան ներքեւ:

Գերմանական, ժրանական եւ Անգլիական կառավարութիւնները ջանադին աշխարհի առջեւ արդարացեալ իրենց այս բնթացքը այն ճառերով զոր Մարշալ, Հանթօ եւ Պալմուր նախաբաններ արտասանեցին, իւրաքանչիւրը իր երկրին խորհրդարանին մէջ:

Երբ ուշի ուշով կարդանք այդ ճառեր, պիտի տեսնենք թէ եւրոպական կառավարութեանց քաղաքականութեան գէմ մղուած յարձակումներուն իբր պատասխան՝ անոնց պաշտպանողական ամենէն զօրաւոր առարկութիւնը հետեւեալն է

—Եթէ Հայերն ու Կրեմլացիները պաշտպանէին, կըսէ մէն մի կառավարութիւն, ընդհանուր պատերազմ մը պիտի ծագէր, որ կրնար սարսափելի հետեւանքներ ունենալ բոլոր եւրոպայի համար: Շատ կը համակրիմ Արեւելքի քրիստոնէից բայց կրնամ օտար տարրի մը բարիք ընելու համար իմ սեփական ժողովուրդս ծանր աղէտներու մատնել:

Ու խորհրդարաններուն մէջ ամեն ոք կ'ընկրկի այս վերջին շարքման առջեւ: արտաքին գործոց նախարարին ճառը կը ստանայ ժողովին մեծամասնութեան հաւանութիւնը: ճառախօսը տարած է յաղթանակը, խնդիրը վերջացած՝ խորհրդարանին համար ու ամեն ինչ նորէն յանձնուած է կառավարութեան շրջանայեաց, հայրենասիրական գնահատութեան, որոյ շնորհիւ ամբողջ ժողովուրդ մը կենդանիի պէս կը մորթուի մարդակեր զազաններէ, հաղարաւոր մանկական մարմիններ սուրիններու ծայրը իբր խաղաղի կը թռչնա ի զօրանա վայրենիներու: Կիներ ու աղջիկներ պղծութեան չարարանքին ներքեւ կը փչեն իրենց վերջին շունչը... Հոգ չէ... Ասոր կըսեն եւրոպական քաղաքականութիւն:

(Շարունակելի)

ԲՈՂՈՐ ԱՌՆԵՐՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՆԱԽԱՐԱՐՆ ԵՒ ԱՌՎԱՌՆԱԻ ԸՆԴՀ. ԴԱՏԱԽԱՋՆ

Մեկ հազարդուած է հեռագրի մը պատճէնը՝ զոր վառնալի վից գողթական Հայեր չորս օր տուալ ուղղել են ներքին գործոց նախարարին՝ խնդրելու համար իրմէ սր պաշտպանէ զիրենք՝ վառնալի ստիկաններու գէմ: Խնդրարկունները գտնաւորին գտնաւորներով կը յայտարարեն իրենց հեռագրին

մէջ թէ ստիկաններ զիրենք ձերբակալելով, երկրին օրինաց հակառակ՝ ստիկանատան մէջ զիրենք չարաչար գանակոծեր են, այնպէս որ իրենցմէ մին, Երոնոս անուն, մահամերձ վիճակի հասնելով գաւառային հիւանդանոցը փոխադրուել է գարմանուելու համար: Կիւմանք թէ նոյն անձերը խնդրագրով մը դիմելով նաեւ ընդհանուր դատախազին (քրօքուրօք) խափաբողք են այն ապօրինութեան գէմ, որուն զս գնացած են, ըստ իրենց յայտարարութեան:

Այս կրկնակ դիմումներուն հետեւանքը պիտի լինի բնականաբար ձեռնհաս իշխանութեանց ձեռք դրածին քննութիւնը եւ եթէ ստիկաններու գէմ եղած ամբաստանութիւնը հաստատուի, յանցաւորներուն օրինական պատժին տնօրինութիւնը:

Այն համակրութիւնը զոր Պոլսկար կառավարութիւնն ու ժողովուրդը միշտ ցոյց տուած են հայ ազգին, եւ այն մեծ վստահութիւնը զոր կը տածենք պոլսկար դատարաններուն անաչառութեան մասին, մեզ համար բացարձակ երաշխիք մ'են թէ այս խնդրի մէջ ճշմարտութիւնը Կրեմլէ պիտի գայ եւ օրէնք ու արդարութիւն պիտի ստանան իրենց գահացումը: Փառք Աստուծոյ, Թուրքիոյ մէջ չենք:

Պէտք չենք տեսնել ուրիշ ուղի մէջ մեր ընթերցողները զբաղեցնել զոր ժամանակը անպատեհութեամբ որ բերնէ բերան կը շրջի տարբեր ձեւերու տակ եւ զոր այսուհետեւ արդարութեան գործն է քննել, ստուգել եւ տալ անոր վաւերականութեան դրոշմը:

Պարտ կը համարենք միայն մեր բողքով ազգակիցներուն եւ առհասարակ նպաստընկալ ժողովրդէն յիշեցնել այս առթիւ այն խորհուրդը, զոր իրենց տուած ենք ուրիշ անգամ եւ որուն եթէ հետեւէին, տեղի չպիտի ունենար այն ցաւալի գէպը, որուն գէմ այսօր կը բողքին:

Այլքատ գողթականները յօրգորած ենք եւ կրկին կը յորդորենք չմտնալ երբեք թէ պարտին իրենց պէտքերը Օր. Ֆրայզերի յայտնելու ձեւին մէջ չչեղիլ օրինաւորութեան եւ պարկեշտութեան ճամբէն:

Նպաստը բռնի չառնուիր: Օր. Ֆրայզեր օրական մէկ հացի նւապատը իջեցուց կէս հացի: Եւ այն է թէ այս կարգադրութիւնը ինչ վիճակի ենթարկեց ապրուստի ամեն միջոցէ զուրկ այն թշուառները, որոնք չեն կրնար կէս հացով կշտանալ: Կէս կուշտ զրեթէ անօթի կը նշանակէ: Սակայն զայս Օրիորդին հասկցնելու եւ աւելի նպաստ ստանալ ջանալու միակ բանաւոր եղանակը խնդրանքի ձեւէն էր ու չէ հիւանդանոցի մէջ հացին թալանը, որմէ ծագեցան տխրան ցուալի հետեւանքներ եւ որ արդէն ինքնին ապօրինութիւն մ'է: Թալանաւորներ կը խնդրենք որոց մէ սր անկ է զգուշանալ գէթ այսուհետեւ այսօրինակ ընթացքներէ:

Ինքնին բացայայտ է, սակայն մեր խօսքերուն թիւրմանցով ձեւը տեղի չտալու համար աւելորդ չենք տեսնել աւելցնել թէ հացի թալանը չարադարացներ բողքի աւարկայ եղող ծեծը: Երկուքը տարբեր օրինազանցութիւններ են, որոնք զատ զատ եւ տարբեր տեսակէաներով դատուելու են: Օրինաց եւ տրամաբանութեան առջեւ զիրար հակակշռող յարաբերութիւն մը չունին բնաւ իրարու հետ:

ՄԱՀԱԳՈՑԺ

Փետր. 7/19ին առաւօտեան ժամը 4ին, թեթեւ անհանգստութենէ մը վերջ՝ ամենախաղաղ մահով մեռաւ ի Բարիդ՝ յայտնի բարերարն եւ ազգասէրն Ջուրջ Ասպետ, ի հասակի 71 ամաց: Այս կորուստը պիտի ողբան ամեն անոնք որոնք առիթ ունեցան մեծանոցի հանգուցեալը անձամբ ճանչնալու: Ամսոյ 11/23ին յուղարկուողութեան տիւրը հանգէսը կատարուել է վայելուչ շքով: Հանգուցեալի դագաղն եւ դագաղակիր կառքը ծածկուած էր զեղընտիր պսակներու ներքեւ, որոնց մէջ պատուոյ տեղին կը գրաւէր պսակն Ն. Կեղր: Միութեան որուն գանձապետն էր Վսեմափայլ հանգուցեալը: Տան եւ մատրան արարողութիւններէն յետոյ մարմինը փոխադրուեցաւ ի Բէն լա Շէյ, ուր՝ յանուն Ն. Կ. Միութեան, եւ ի դիմաց Է.Ս. Հայր. Մասնախմբին Տ. Գայանեան տիւրը գամբանակալ մը ի վեր հանեց հանգուցեալին ընտիր ընտիր բարեմասնութիւնները: Ժամանակ մը վերջ հանգուցեալին մարմինը կը փոխադրուի ի Պոլիս, Երեւանի գերեզմանատունը ուր լուսահոգին վաղուց պատրաստել տուած էր իր դամբարանը:

ԲԻՆԿԵԱՆԻ ԿՈՏՈՐԱԾՐ

ԱԿԱՆԱԿԵՍԻ ՄԸ

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐԸ

Մայսի 3-ին Ալն, 4-ին Նարվեյ գիւղը և 5-ին Կոսմա գիւղը այրուեցան, կողոպտուեցան և սրէ անցան: Այդ տեղերէ փախչել յաջողածներու պատմութիւնն ներքին ինչպէս և մեր լեռներու բարձունքներէն նշմարուած ծուկ խերէն Բինկեանցիքս տեղեկացած էին թէ դրացի հայաբնակ վայրերու մէջ ի՞նչ ահուկի բաներ կատարուած էին և համոզուած էինք թէ ընդհուպ կարգը մեղի պիտի գայ: Որպէս թէ Բինկեանք խլամ խուժանին դէմ պաշտպանելու համար՝ սեպտ. 4-ին Տիւրիկէն կը հասնին 50 զինուորներ ֆեհամիլ անուն յիսնապետի մ'առաջնորդութեամբ, որ կիլիկիանի հաճի Ունանի տունը, իսկ զօրքերը կը բնակին Գօլօնց տունը: Քեհամիլ մեղ առատ խոստումներով կը վրտահեցնէր թէ ազատ պիտի մնանք կողոպտած և թէ ինք յատկապէս զրկուած է մեր պաշտպանութեան համար: Ժողովրդի մեծամասնութիւնը հուսաւ չընծայել այս խոստումներու և կը սկսի Բինկեանէն դուրս ելնել ու լեռները ապաստանել, իսկ շուրջ Տիւրիկի իտարէի ժողովին անդամ Ներսէսեան Թովհանէսի խօսքերուն անսալով կը մնան գիւղին մէջ ժողովրդի մէկ մասին հետ: Սեպտ. 6-ին շրջակայ գիւղերէ 30 թուրք գիւղացիներ կուգան Բինկեանի շատ մօտիկ գտնուող Ռապատ անուն թուրք գիւղը հետեւեալ աւուր շարքին և աւարին մասնակցելու գիտաւորութեամբ: Լեռը փախչողները կը տեսնեն եկողները և կիմացնեն Բինկեան մնացած հայերուն, որպէս զի անոնք ալ փախչին: Նոյն օրը երեկոյին Ռապատի հօճան և քանի մը թուրք շուրջ կուգան Բինկեան և Յակոբ քահանային և ուրիշ մէկ քանիներու կըսեն «Քեհամիլի և զօրքերուն խօսքին մի խարուիք, վաղը ամենքդ ալ պիտի սպաննուիք, փախչէք:» Ասոր վրայ ամենքն ալ կ'սկսին փախչել ու լեռները ապաստանել և շուրջ դասակարգէն վեց հօգի միայն կը մնայ գիւղին մէջ, նոյնպէս ուրիշ երկու հօգի ալ, որոնք զինուորներուն կը ծառայէին:

Փախչողներէն մօտ տասն ընտանիք ապաստանած էին Ռապատ գիւղը: մնացեալներուն մէկ մասը լեռները քաշուած, միւս մասն ալ ձորերու մէջ պահուած էր: Երեկոյան ժամը 4-ին Չիմառա գիւղը կայրին, որոյ բոցերը կը նշմարուին ձորերու մէջ գտնուողներէն. ասոնցմէ քառասուն երիտասարդներ ու երիտասարդուհիներ վախնալով կը ձգեն իրենց տեղերը ու կենն լեռը:

Ռապատցիք և շրջականերէ եկած ուրիշ թուրքեր ուրբաթ գիշերէն կը սկսին թալլել Բինկեանը, լրտեսներէ իմացած ըլլալով «մահ» սէն»ներու տեղերը, ուր արժէքաւոր նիւթեր կային:

Գիւղը մնացած շուրջը կը խորհին ֆեհամիլը կաշառել չարիքին առջեւ առնելու համար ու Եղիկեանի և Ներսէսեանի առաջնորդութեամբ կերթան անոր քով որ կը խոստանայ կատարել իրենց խնդիրքը. ասոր վրայ Սարգիս Աւագեան կերթայ ձոր, ու կը հաւաքէ բոլոր արժէքաւոր իրեր, զէնքերը, զորս կրնան իրենց վրայ առած էին և զորս ֆեհամիլ կը գրպանէ:

Շաբաթ առաւօտ, Սեպտ. 7, 2000-ի մօտ զինեալ թուրք Ախուշախցիներ հանդիսաւոր կերպով մը կը մտնեն Բինկեան՝ առաջնորդութեամբ Ռապատցի Եշաբէի, Շէքէրի և Շահօի. իսկ զօրքերը կը հաւաքուին ու կը շարունակեն երկու կարգի վրայ: Պարզեւրը հասնելէն քիչ ետք՝ հրէհէր կը փայլէ զօրքերը ունին փոքր շրջաններ, որոց քովէն կերթան կաղի բռններ: Քեհամիլ կրակին ցուրը նշմարելուն պէս կը հրամայէ զինուորներուն մերկայնել գիւղը մնացած հայերը, որոնք իր քով ապաստանի էին: Կարօցի Մէհմէտ անուն գաղան մը կը սրէ իր գանակը: Կը բերուին այդ ութ անձինք և կը մերկացուին: Իրենցմէ կիւրեղէնց կարապետ կը փորձէ փախչել, սակայն իր ետեւէն կը հասնին քառասուն հրացանի զենուորներ և կը փակեն զինք գետին, Գարուի Ներսէսեան կը բողբէ, հրացանի գետակ մը կը լռեցնէ զինք յաւիտեան պէս: Միծ բաղմունքին մը բալորած է մնացածներուն շուրջը, որոնք անմառն կը սպաննուին: Կարապետ Ասլանեան գլուխը ձուռնելով կը սպասէ իր կարգին ու Բաշախցիներ կուլան իր վրայ: Չմոռնալով ըսելու որ զինուորներէն մին փորձած է կիւրեղէնց կարապետը ազատել, բարեխօսելով և ազալելով Քեհամիլին, որմէ սակայն մահուան սպառնալիք կընդունի և կը ստիպուի լռել: Կուարտի մեծերուն սպանման գործը: Քեհամիլի հրամանով Կարօցի Մէհմէտ դանակով կտրուութներ կընէ մեռելոց գիւղին, լռելով վրայ, զորս զինուորները կը տանին, կը նետեն խարամահնց վառուած տան կրակին մէջ:

(Շարունակելի)

ԴԱՐՁԵԱԼ

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԹՈՒՐԲԻԱ

(Շար. Լուստրոյ Թիւնե եւ վերջ)

Կալիֆէթ բաշա որ արտաքին գործոց նախարար էր Ռուսութիւնք պատերազմին ժամանակ, նոյնպէս մուկ գոյներով կը տեսնէր թուրք

բիոյ ապագան, ինչ որ իրեն խորին վիշտ և վհատութիւն կը պատճառէր. նա օր մը իր տխուր գուշակութիւնները պարզեց մեր երջանկայիշատակ Ներսէս Պատրիարքին, որ անոր համակրութիւնը կը վայելէր: Իսկ Միտհաթ բաշա կարծեց թէ թուրքիոյ փրկութիւնը պէտք է փնտռել Սահմանագրութեան հաստատութեան մէջ որով խլամ տարրը իբր միծամասնութիւն օրինակաւ և հետեւաբար ամենէն զօրաւոր միջոցները ձեռք անցուցած պիտի ըլլար քրիստոնեայ ազգութեանց արհեստական, առեւտրական, գիտական և այլ ընդունակութեանց զարգացումն արգելելու, որպէս զի նոքա խլամներու վրայ բարոյական գերակշռութիւնը ստանալէ յետոյ չձգտին Եւրոպայի օգնութեամբ քաղաքական առաւելութեանց ալ տիրանալ:

Երիտասարդ թուրքիա ալ կը խորհի ճիշդ իր հիմնադրին, Միտհաթ բաշայի պէս և հայկական խնդիրը մեռցնելու լաւագոյն միջոցը կը համարի օսմանն սոսմանագրութեան մը հաստատութիւնը: Իրեն համար ոչ միայն հայկական խնդիրը, այլ և Հայաստանի դրութիւնը չունի, որուն առջեւ իր բերանն եզոյ լիւրթիւր միշտ զգուշացած են յիշատակելէ, մինչդեռ «Թիւրքիսթան» բառը յաճախ գործածուած կը տեսնենք անոնց մէջ: Երիտասարդ թուրքերը լատիառաշըխի, պատմութեան, գրականութեան զուրկութեամբ, իսկ Հայաստանի դրութիւնը չեն ուզեր ընդունիլ, թէ և Հայրենիք իր պատմութիւնը, իր լեզուն, իր տաւերը, իր գրականութիւնը և իր ազատ եկեղեցին և Հայաստանի գաղափարներ, քաղաքներ, գիւղեր, լեռներ են. պաշտօնապէս իսկ իրենց հայկական անուամբ կը յորջորջուին: Է՞ր այս խտրութիւնը փոստի ֆուրքերն իսլամ են, իսկ Հայերը քրիստոնեայ. առաջինները թուրք ազգին հանդէպ ու են բարոյական առաւելութիւն. ներ հանգէս չեն բերեր, մինչդեռ Հայերը վտանգաւոր տարր մը կը ներկայանան իրենց բաղձազան ընդունակութիւններով:

Ամեն լրջախոհ և անկողմնակալ մարդ, որ թուրքիոյ զանազան ցեղերու կրօնական համոզումները, առանգութիւնները, անոնց՝ իրարու տրամագծապէս հակառակ բարքերն ու ձգտումները, կառավարական հաստատման սկզբունքները ետքն ուղի ուղով նկատողութիւնն առնէ, պարտի խոստովանիլ թէ սահմանադրութիւնը ըսուած բանը թուրքիոյ մէջ պարզապէս անգործադրելի և թէ հետեւաբար Երիտասարդ թուրքերուն ջանքերը աննպատակ են:

Իբր օրինակ յիշենք միայն զըլխաւոր կէտ մը: Խալիֆային համար չկայ իրմէ դատ, ուրիշ հեղինակութիւն. իրմէ կը բղխի հետեւաբար նաեւ օրէնսդրու-

թիւն. իր այրոն՝ այդ և ոչ ոչ է իր հրամանին անսաստել տնկարն լի է կրօնական օրինաց տեսակետով: Արդ քանի որ իսլամութիւնն է և պիտի մնայ թուրք պետութեան հիմն, Սահմանագրութիւնը ինչպէս պիտի կրնայ Սուլթանին և օսմ. երեսփոխանութեան միջեւ զծել օրէնսդրական իրաւասութեան շրջանակ մը, ուրիշ խօսքով, Խալիֆային ձեռքէն առնել իր իշխանութեան կէտը և յանձնել զայն ժողովրդի ներկայացուցիչներուն: Ոչ, իրագործելի, կարելի բան մը չէ այս:

Եթէ Երիտասարդ թուրքերը անկեղծ ըլլային, պիտի ընդունէին Տ. Վանդալի և անոր նման ուրիշ բաղձալիկ հեղինակաւոր անձ. նուազութեանց սա անժախտելի կարծիքը թէ թուրքիա կրնայ խաղաղ և իր դրութիւնը պահպանել միայն իր մէջ ներմուծելով ապակեղծանցման գրութիւնը բաւական ընդարձակ առումով, այսինքն, տեղական, ինքնօրէն վարչութիւն տալով իրեն հպատակ զանազան ազգութեանց, այնպէս որ ասոնք կարենան, առանց թուրքիայէն քաղաքականապէս անջատուելու, իրենց առջեւ ազատ ապարէզ գտնել իրենց հաւաքական ու անհատական ձգտումներու իրականացման և ընդունակութեանց զարգացման համար:

Ահա այս է խնդրոյն լուծման միակ բանաւոր եղանակը:

Վերոյգրեալ բացատրութիւններէն ինքնին կը հետեւի թէ Երիտասարդ թուրքիա յեղած է շատ խախտու հիմերու վրայ որոնք չպիտի ներեն իրեն արմատ ձգել ոչ միայն թուրքիոյ տարբեր ազգութեանց պատկանող բնակչութեան, այլ և նոյն իսկ թուրք ժողովրդին մէջ:

Բարեկ 14 փետր.

Տ. Արապկեան

«ՉԻՇՈՒԻ» Ի ԽՆԴԻՐ

Ի ՌՈՒՍՃՈՒՔ

Ռուսներէն կը գրեն մեղ թէ անցեալ կիրակի Ս. Օրմանապետի տունը յիշուելու վայրկեանին «չ. ի. շուրի, չ. ի. շուրի» աղաղակով ձայն մը բաւական յուզում կը ձգէ ժողովրդին մէջ: Տեղւոյն շուրքէն մին կը մօտենայ աղմուկ հանողին և ձեռքէն բռնելով դուրս կը վանէ զայն եկեղեցիէն, ինչ որ աւելի իրարանցում կը պատճառէ և թաղա կանոնութիւնը վատ հետեւանքներ վարնալով՝ ընդ փոյթ լուր կը զըրկէ ոստիկանատուն, ուրկէ խումբ մը ոստիկաններ խկոյն կը հասնին իրենց զլխաւորին հետ և կը ցրուեն ժողովուրդը: Ոմանք կուզեն ցոյց մ'ընել այդ պահուն թաղ. խորհրդին դէմ, սակայն ետ կը կենան իրենց գիտաւորութեան տեսնելով որ ժողովրդին մեծամասնութիւնը լաւագոյն կը համարի ցրուել:

ԲԱՐԵՆՈՐԳՄԱՆՑ

ՍԿՋԵՆԱՆՈՐՈՒԹԻՒՆ

Այնքան գրուած մասնաւոր նա-
մակէ մը անփոփոխ կը քաղենք
հետեւեալ տողերը :

« Ստակ ճարձք խրկեք մեզ, մէկ
օր առաջ այս տեղացի գաւառ հա-
լան խնայելու նայեք, գէրեւ տեղիս
վիճակը շատ գէշ է, հէր քեւ իր
աչքին փակած ձանձիւր կը քաշէ
գորտը կը տանին իրենց շար կամ-
քերնին կատարելու և քանի մը
հատ հարս կամ աղջիկ ալ տարին
և ետեւ ալ տաճկացոցին,
Սաբը Գէորգայ թաղի գաղտնի
մէջի շարժական վեմով եկեղեցի
չենած էին և հոն քիչ թէ շատ
մեր կրօնական պարտքերը կը կա-
տարէինք: Յունվար 12ին ալ գող
մտաւ և մէջի մնացեալ զարդերն
ալ կողպտեցին, մեր այս վիճակը
հազհետէ աւելի կը վատթարա-
նայ և բռնութիւններն հետզհետէ
կը շատնայ: »

ԹՂԹԱՍՏՈՒԹԻՒՆ

Սիւնստը 6 փետր.

Հայք այստեղ լաւ յարաբերու-
թեան մէջ են քաղաքացի և
գիւղացի թրքաց հետ, որոցմէ
է մեծ մասամբ քրիստոնեայ խա-
նութեաններու շահը: Գտնուեցան
թուրքեր, որոնք ուղեցին այս յա-
րաբերութիւնը իրանգործել ի վնաս
քրիստոնէից: Նոյնները փորձեցին
նստել խռովութիւն ու շփոթու-
թիւններ յարուցանել աստ ապաս-
տանող հայ գաղթականաց մէջ:

Երկու պարագային մէջ ալ ան-
յաջող եղան:

Կարծես նախախնամանութեան
մի մասնաւոր շնորհիւր ձեռնը ընդ-
հանրապէս շատ մեղմ անցաւ և
մեր գաղթական եղբարք չենթար-
կուեցան ցրտի խտրութիւնաց: Վառ-
նայէն անցեալները եկած երկրորդ
նպաստ մը, 600 ֆրանք, մեծա-
պէս օգնեց գաղթական տղաներն
լուծելու կարիքը հոգալու: Այժմ այդ
նպաստը սպառած է: Խեղճները
անհրաժեշտ պէտք ունին նոր
նպաստի մը, որով կարենան իրենց
ամենէն էական պէտքերը հոյժմայ-
թել մինչեւ մարտ ամսոյ վերջը:
Այնուհետեւ նոքա պիտի պարտա-
ւորին ջանալ ճարելու իրենց օրա-
պահիկը գնալով Պաւլիարիոյ գո-
նազան կողմերը կամ արտասահ-
ման: Իրենց ինպատոս հանգստա-
կութիւն մը սկսած է արդէն ազգ-
չըջանակի մէջ. սակայն արգելներն
շատ աննշան է պէտքերն հետ բաղ-
դատմամբ: Երկու հարկը հոգիի
ամեն տեսակ պէտքերը երկուր ժո-
մանակ հայթայթել արգարել շատ
ծանր բեռ մը պիտի ըլլայ տեղացի
հայոց համար, եթէ գրեթէ ալ
ո և է օգնութիւն չհասնի:

Չմոռնամ յիշել որ վառնայէ

հասաւ այստեղ նստել երկու հակ
ընդդէմ, որոց բաշխման համար
կըստի թէ հրահանգի կը սպասուի
Օր. Ֆրայդըրի կողմէն:

Հարկ չկայ ըսելու թէ գաղթա-
կանք ինչ տխուր ու վհատ կեանք
մը կ'անցնեն անգիտակ իրենց վախ-
ճանին: Եւստի վիճակը խորին
վիշտ և վրդաւում կը պատճառէ
ամեն զգայուն սրտի և խղճի...

Քաղաքապետութիւնը և Յանձ-
նաժողովը այժմ կը բանակցին գաղ-
թականները բնակեցնելու համար
քաղաքին հին ժամանակներէ մնա-
ցած մասին մէջ, ուր աւելի լաւ
պիտի կրնան պատասպարուիլ, եթէ
հարկաւոր նորոգութիւնները ը-
լան:

Խօսք կայ թէ քարանձինայի
չէնքին մէջ վերադառնալու սկիզբն
ապահովման գործողութիւնք՝ ար-
տասահմանէն եկող անձանց և ապ-
րանաց համար: Ժամատխառն զգու-
շանալու նախապատրաստութիւն
մ'է այս, ինչպէս կ'երեւի:

Մի Գաղթի փոխ գնդապետ որ
իր կրթութիւնն ստացած է Ռու-
սիոյ շատ գաղթական կը խօսի այս-
տեղ Ռուսահայոց վրայ: Մը յայ-
տարարէ թէ գաղթական մասնա-
գիտութեանց և տարբեր ասպա-
րէզներու մէջ նշանաւոր հանգի-
սացած Հայեր կան, զորս յական-
յանուանէ քիտէ և անոնցմէ շատերն
ալ անձամբ ճանչցեր է: Նա կը
պնդէր թէ անկարելի է կարծել որ
Ռուսիա հայաստան լինի, թէ և
ինքզինք առայժմ այդպէս ցոյց
տայ գիւտագիտական հաշիւնե-
րով: Չեմ կրնար ի հարկէ որոշա-
պէս ըսել թէ ի՞նչ աստիճան ճիշդ
են հայասեր սպային տեսութիւն-
ները: Իրողութիւնը միայն կը
պատմեմ: Սա ստոյգ է սակայն
որ խորագէտ «Ալեքիօն» օժանդա-
կութեամբ թուրք կառավարու-
թեան ջանացած է միշտ Պոլսոյ
պատրիարքներուն և վարիչ շրջա-
նակներու միտքը պաշարել «Ռու-
սիոյ Հայերը կ'ընդ կողքէ» ի սար-
սափով: Եւ ո՞վ կարող է ըսել
թէ այս գրեթէ ներշնչուած սար-
սափին հետեւանք չեն գէթ մեծ
մտածմբ, մեր ներկայ աղէտները:
Իցիւ թէ կարենայինք անցեալէն
փրկարար գաւառ առնել մեր գոր-
ծոց ապագայ ուղղութեան հա-
մար:

Ա. Կարի

«ԻՐԱՆԻՆԻՔ»Ի ՊԱՏԱՍԻԱՆԸ

Պաւլիարիոյ Արհիւ ի Պաւլիար:
Չեմ գրութիւնը չհրատարակեցինք
սա պարզ պատճառով որ ձեզ չենք
ճանչնար և հետեւաբար չենք կա-
րող գիտնալ թէ որքան կարելի է
վատահիլ ձեր տեղեկութեանց
ստուգութեան: Ինչպէս կարելի
է պահանջել խմբագրութենէ մը որ
վատահիլ իրեն անձանթով անձե-
րու ճշմարտութեան անոնց
գրութիւնները հրատարակէ ան-

պատճառ: Գիտէք արդեօք թէ
այսպիսի ուղղութիւն մը ո՞ւր կա-
ռաջնորդէ թերթ մը: Եթէ մեզ
հասած ամեն գրութիւն անխոր-
հրատարակէինք, հաւատացէք որ
բաւական փաստած պիտի ըլլայինք
հանրային գործերու: Հաստատել
տուէք ձեր տեղեկութիւնները մեզ
ծանօթ, վատահիլ անձերու և
պատրաստ ենք զանոնք հրատարա-
կելու: Կրցի՞նք հասկնալ:

ԲՈՂՈՔ ՍԸ

Ա. Տ. Մ. Ղաւմուռեանց անուն
մի ուսանող Պաւլիարէն զրկած է
մեզ նամակ մը, ուր յիշելով անց-
եալ դեկտ. ամսոյ վերջերը նոյն
քաղաքի մէջ Ա. Ն. Ի. գէմ եղած
խորձակումը, կը բողբէ այն տա-
րածուած զրոյցի դէմ թէ այդ յար-
ձակման պատճառ եղած ըլլայ
թիֆլիսի յեղափոխականներու
կողմէ իր (Ղաւմուռեանցի) բերած
մի վճարողը: Նամակագիրը կը
յայտարարէ ի շնորհիւ իր գաղ-
թականալ մտքերու թէ

1. Ինք երբեք գործիչ չէ և
զած, այլ թիֆլիսի հայ և ուս-
թերթերու տպարաններուն մէջ գրա-
շարութեամբ պարագող պարզ ար-
հեստաւոր մը, թէ

2. Ու է անձի վերաբերեալ յե-
ղափոխական վճարողի չէ բերած
և ու է յեղափոխական պաշտօ-
նով, ու է յեղափոխական գործով
չէ եկած Ռուսաստանէն, և թէ

3. Այնպիսի թշնամիներու զըր-
պարտութիւն է իրեն վերագրեալ ա-
մեն շար գիտաւորութիւն Տ. Ա.
զատի-Նարեկի նկատմամբ, զոր եր-
բեք առիթ ունեցած չէ Ռուսիոյ
մէջ ճանչնալու:

ԿԻՐԻՏ

Շու ուրա տեղեկութիւն պաշտօն
իշխալ իտէն կիրիտ մէսէլէսի օլ-
մալլէ պէրապէր, խուլմանը պէ-
թիւք տօթթը Գերմանիոյ իմրեթ-
թօրը ի պոթիւ-Կիյօմ հաղթթիւ-
րինին մագսէտի տէ ումմմ Դարգ
մէսէլէսիին տալմասընտան վէ
քէնտի սէվկիւլի թիւրք հիւքիւ-
մէթինին էվրօթա իարթթիւսին
տէն սիլինմէտինտէն իմթինտոյ ի-
տիլմէսի տիր: Իշթէ Ապտիւլ-
Կիյօմ հաղթթիւրի պու մագսէտէ
պինսէն 1895 սէնէսինտէ, Տրա-
պիւզօ գըրկընընտան սօնրա, սէ-
սինի գալտըրուպ տէ «Պուլթան»
վաղըթ վէրէլիմ քի քէնտի թա-
պալտըրըն քէնտիսի թէսքին
իթսին վէ իւլահաթը թէսթիւք
մէվգիի իմրայա գոյապիւսին տէ-
յիւպտէ պիլաթիւրէ պիւթիւն Անա-
տօլընըն գան տէրեսընա թահ-
վիլ օլընմասընա ֆէրահէ սէյրիւթի
օլտըրը կիպի, պու տէֆա տաթի
այնը մուէսիթի նիտալիէ «Թիւր-

քիանըն թէմմիլիէթինէ տօգու-
մամալըրը վէ Եունանիսթանը
ճէպը վէ մուհասէրէ ալթընա ալ-
մալըր» տէմիլ տիր:

Պու թէքլիֆ պիւթիւն էվրօթա
էհալիսինին նէֆրէթի միւսիպ օլ-
տը: պէթիւլ տէվլէթիւր իսէ պիր
ալ թէրէտիւտէ վէ կիրիտէ օրօ-
նօլի վէրմէք շարթը իլէ անը գա-
պուլ իտէպիլտիլէր: Խանի տէվ-
լէթիւր կիրիտէ օրօնօլի (մուլա-
թարիլէթի իտարէ) վէրիլմէսի
հաղթընտա սօն գալալըրընը Սուլ-
թանա վէ Գըրալ Եօրիլիէ թէպ-
լիլ իթթիքտէն սօնրա, էկէր
Բուլմաքէրի վէ զըրըլարը կի-
րիտէն կէրի չէքիլմէլէր իսէ
Եունանիսթանա գարըն ճէպը իս-
թիմալ իտէճէքլէրինի պէնպէրինտէ
գալալըրալտըրըլար վէ պու պապ-
տա Աթինտա էլիլիլէր աէվլէթիւ-
րինտէն նօթալար գապուլ իթմիլ-
լէր տիր:

Քէլա Աօնուրտան քէլիտէ օլը-
նան պիր թէլէկրաֆա նազարէն
Լօրա Սօլպէրի Լօրալար մէլի-
սինտէ տէվլէթիւրէ կէօնտէրիլիլ
օլտի պիր թէլէկրաֆ օգոլմըլ տըր-
թէլէկրաֆտա կիրիտէ օրօնօլի
վէրիլմէսիին իգթիլգալ, վէ օ-
նօլի կիրիտ թէքրար թիւրքիա-
նըն պիր գըսմըլ տա օլընմալը,
վէ Եունանիսթան վէ թիւրքիա
էկէր տաքէրլէրինի կէրի չէքիլ-
լէր իսէ, տէվլէթիւր քէնտի գա-
լալըրընը իմրա իթմէք իլիւն
ճէպը միւրաճաաթ իտիլէճէկի պէ-
յան օլընմըլ տըր:

Տէվլէթիւրին պու թէհաթաթը
իւլաֆընտա օլարագ, Եունանիս-
թան հարեքիաթը տաքէրլէսինէ
տէվմա իթմէքտէ վէ Գըրալ Եօր-
իլ իսէ ինկիլթէրա Գըրալիցալը-
նըն մօթիւրմը Բրէնա տը կալա
պիր թէլէկրաֆ քէլիտէ իտիւպ,
Եունան տաքէրլէրին կիրիտէն
կէրի չէքիլմէսի միւլթիւսիլ օլ-
տըլընը պիլտիլմիլ տիր:

Թիւրքիա տաթի էտիրնէյէ վէ
Եունան սինօրընա լէվալիմաթը
հարպիլի վէ տաքէր Եօլլամագտա,
վէ պիր թարաֆտան տաթի վա-
բօրըլարը հաղըրլամագտա պուլը-
րըլօր: Յագաթ թիւրքիանըն պու
թէլալը եալընըլ կիրիա իլիւն օլ-
մայուպ, թէսալիա, Մաքէտինիա
վէ Ալպանիա գըթալարընը Եու-
նան, Սըրպ վէ Պաւլիարտան
մուհաֆալա իթմէք մագսէտինէ
մէպիլ օլտըրը ալիքեալ տըր:

Էմիլիէթէ չայան մէնպալարտան
ալընան հալաթիսաթա կէօրէ, օն
տտէտ վարօրլարտան միւլթէլէքթիլ
Բուլիա տօնանմալը թիւրքիա
սուլարընտա տէֆաթլէ կէօրիւ-
միւլ տըր: 40 տտէտ ինկիլիլ
զըրըլարը տաթի Պահըր Սէֆի-
տին թիւրքիա ճիհէթիւնտէ տօ-
լալմագտա տըրլար:

ԿԻՐԻՏԻՆ ԱՆՎԱԼԸ ՏԱԽԻԼ ԻՅԵՍԻ

Այսպէս ճանաչուի Գանձատան վերաբերյալ մարտնչական կէտերէ՝ թէ թիմն ճիշդութեամբ թիւրքեր վէ խրատի խանութար պէյնիստէ տէհէ- շէթիլի գաղկաթար փուզու պուլմուշ օլուպ, թիւրքերին մաղլուպ օլուզազարը սըրատա պիր թապուր նիզամի թիւրք ասքերի խմատա եէթիշէք՝ խըրիսթիանութեան հօ- նիւնտէն թիւրքերի գուրթարա- պիւմիլ տիր։ Թէլէֆիլիսթ չօգ օլ- մըշ տըր։

Գանձանքն էօնիւնտէ թիւրք- լէր վէ ասըլար արասընտա եէնի- տէն գաղկաթար փուզու պուլմուշ իսէտէ, խըրիսթիանութեան կէրի չէ- քիւմէկէ մէճպուր օլուպ, Մալէ-ք- սա նամ մահէլտէ մէվգիլէր թաւթ- մըշլար տըր։

Խըրիսթիանութեան մահաւորէ- սի ալթընտա պուլմուշ թիւրքեր պիր գաշ կիւնլըրտէն պէրու աճ գալմըշլար տըր։ Գանձատան թիւրքեր վէ նիզամի ասքերէր ան- լարա նափագա կէօթիւրմէք իշիւն կիթտիլէր իսէտէ, կէրի չէքիւմէկէ մէճպուր օլմըշլար տըր։ Գաղկա- լար տէվամ իթմէքտէ իմիլ։ Պա- շը պօզուգ թիւրքեր Չիգօմօրիա վէ Նօրօգօրա նամ քէօլլէրի ետգ- մըշլար տըր։

Սուլթանտան կիրիտէ վալի թա- յին օլմընա թէֆիլէ բաշա Գան- եայա եթիշմիլ վէ իլք իշիլ իսլամ էհալիսիստէն կէօնիւլլիլէր եա- զուպ, անլարա սիլահ տաղըմմադ օլմուշ տըր։ պուլմուշ նիզամ աս- քերի իլէ պէրապէր խըրիսթիան քէօլլէրի իւզէրինէ հիւճում իտէ- ճէքէր իմիլ։ Խըրիսթիանութեան գարշը գաղկա իտիւպտէ Գանձա- յա կէլէն թիւրքեր խըրիսթի- յանլարն միւլքէրինի եագմըշ- լար տըր։

Ամիրալարն իլան իթիտիլէրի պէյնիստէլէրէ մուղալի օլարագ, թիւրքեր բիւրսիւրահ սօզագ- լարտա կէզիւպ, էնվալի ուլլիլէն սըզլըզլարտա պուլմուշ օլմընա տան տօլայը գօմանտանլար վա- լիլէ բրօթէլթ իթմիլէր տիր։

Էլորթալըլարն շու ալիճէնապ- լըզլարնա տէյէճէք եօգ տըր, խըրիսթիանլարա թօր աղըր իլէ սէօլլէմէք, վահշի թիւրքերէ գու- ըր քիաղըտարլէ։

Պապը Ալիլէ վէ պաղը սէֆա- ըթթէրէ կէլէն բէամի թէլէկրաֆ- լարն պէյնիստէ նազարէն, կի- ըիտին Սիթիա գաղաւը տալի- լինտէ պուլմուշ քէօլլէրին իսլամ- լարը քէամիլէն գաթիլ օլմընալար տըր։ 1305 իսլամ էօլիլէրի մէյ- տանտա գալմըշ օլուպ, Բուճլար անլարը տէֆն իթմէկէ պըրագ- մաղլար իմիլ։

Հէրալիլիւն իսլամլարը ինկի- լիզ սէֆիլի Զ. Գըրրիլէ պիր թէ- լէկրաֆ քէշիտէ իտիւպ, Թիւրա- բէթրա վէ Սիթիալիկա իլիման- լարն ինկիլիզ վաթուրընտան գաղկա օլմընալարը բիճա իթմէքտէ իմիլէր։ զիրա 8000 իսլամլար ա- սըլարտան վէ Եօնտան ասքերէ- ըրինտէն մուհասէրէ օլմընալ օլուպ, իքի կիւն գարֆընտա իմատա եէ-

թիւմէտիլի հալտէ, Բուճլարտան գըրըլաճագարընը պիլտիլիլէր տիր։

Պուլմուշ իւզէրինէ Զ. Գըրրիլ իսլամլարն մահաւորա օլմընալար իշիւն կիրիտտէ պուլմուշ ինկիլիզ ամիրալընա էմիր վէրմիլ տիր։

Գանձանքն հիւքիւմէթ գօնաղընը եագան թիւրքեր օլուպ, օ՛ հօլլէ Պէրուլիլ բաշանքն պըրագաղըր էվրագըր վէ սալի տէֆիլէրէրի մահվ իթմէք իսթէմիլլէր տիր։

ՄԻԹԵՆԵՎՎԻՅԷ

Նաէ Զրաէ Բիւսէ նամ վիէննա կաղէթաւը Էվրուա տէվլէթէի թարաֆընտան թիւրքիայա տալի պու կիւնլէրտէ պիր նօթա վէրի- լիւպտէ, տէվլէթէրին գարարը միւճիւզ կիրիտէ օրօնօլի վէրի- մէսինի պիլտիլիլէնէկիւնի վէ Էվ- ըրթանքն պու գարարնա թիւր- քիա միւլալիլէթ իթտիլիլիտէ անտ գարըր ճէպը իսթիմալ օլ- նաճաղընը պիլտիլիլէր տիր։ Եւ- նանիսթանա վէրիլէնէք նօթա իսէ- Բուճ վաթուրըն վէ ասքերէրին 4 կիւնտէն կէրի չէքիւմէտիլէրի հալտէ ճէպը միւրաճատթ օլմընա- ճաղընը պիլտիլիլէրտէ իմիլ։

Եօնտանիսթանըն սէվահիլիլի թահիլը մահաւորէլէ ալմագ ի- շիւն Զրաէնտանքն տալի տիկէր տէվլէթէրէ միւլթէթիլ պու- լընաղըր Ս. Հալաւ թատալի իթ- մէքտէ տիր։

Թիւրքիանքն իքիւնի օրտույա մահաւոր օլմագ իւզրէ 50,000 ա- տէտ Մալլէր իլիլէնի վէ պիր չօգ մուհիմմալը հարալիլէ իլէ իսլամ թօր էտիլիլէնէ կէօնտէրիլ- միլ օլաղըր Սթանպուլ ճէրիտէլէ- ըրինտէ օգնմըշ տըր։

Գալսէրի, Էնգարէ, Բէնիլիլէ, Գասթէմօնի, Թօսիա, Թաշ Գէօք- ըրի վէ սայիլ թարաֆտան բէտիլ ասքերէրի սիլահ ալթընա ալը- նարագ, չըմէնտէքէր վէ վաթուրար իլէ հարէքէթ իթմէքտէ տիրլէր։ Իզմիտ, Պիլէնիլ բէտիլ թապուր- լարը լէվալիլիլէր հարալիլէրի- նի իզմալլէ թէքիլտաղընա նաղլ օլմընալար տըր։ Թրապիլզօն, Սամսօն ճիլէթիլէրինտէն մէքնարի վէ սալիլէ իշիւն հալվանաթ նա- գըր օլմընագաւ տըր։

Ճէրիտիլ Զարգիլէտէ օգնու- մըշ տըր, «Եօնտան հուտուտընտա թօրլանաճագ 416 բէտիլ թա- պուրըլա նիզամիլէ վէ սալի աս- քերէրին» 12 ֆըրգայա թաղսիմ օլմընարագ, մէվքիւ հուտուտա 192 թապուրն թօրլանալար ի- ըրտէի սէնիլէ իզթիլգաւընտան պուլմըշ տըր։

Թիւրքիանքն պու հաղըրըզլա- ընա մուգալիլ Եօնտան Գըրալը 91-92 սէնէլէրին իհթիլթ առ- քէրէրինի սիլահ ալթընա տըր։ մաղը իշիւն իշքաղ (Ֆէրման) չը- գարմըշ տըր։

Սթանպուլտալի Պուլկարիա մաղահաթիլիւզարը Մ. Մարքօֆ պիրինի Մէճիտիլէ նիշանը իլէ

Սուլթանտան թալիլի օլմընը տըր։

Սթանպուլի մուղա- մանքն էլիլէրի քէնտի հիւքիւ- մէթիլէրինտէն կիրիտ հագաղընտա էմիրնամէլէրի ալմըշ օլուպ, միւլթ- թէֆիլէքն Եօնտան հիւքիւմէթինէ թէպիլիլ իտէճէքէրի նօթանքն թէրթիլ ու թահիլիլի Զրաէնա էլիլիլէնէ իհալէ իթմիլլէր տիր։

Եօնտան թօրիլ վաթուրարը Միտիլիլ տաղընա գաւաթիլ իլէր- լէմիլ օլուպ, Չանագաղլէ պօլա- ղընտան թիւրք վաթուրարընքն չըգնալընը պէքէմէքտէ իմիլլէր։

Բահիլ Սալվաթօրըն գաթիլի Մահհար պէլ չալէպ մահքէմէի ասքերիլէսինտէն գալէպէնտ ճէ- ղաթընա մահքիւմ իսթիմիլ իսէտէ, Զրաէնա վէ իթալիա սէֆիլիլէրի իշպու ճէպայը քիտիլ կէօրմէլիւպ, տահա աղըր պիր ճէպ իլէ թահ- թը միւճագաթա ալմընալարը Պապը Ալիտէն թալէպ իթմիլլէր տիր։

Կաղէք տըր Զրաէֆօրըն Ըս- թանպօլտան ալաղըր մալիմաթա նազարէն՝ Սեթպիա վէ Պուլկարիա մաղահաթիլիւզարը Պապը Ա- լիլէ միւրաճատթիլէ, սինօրլարա եագըն ասքեր վէ մահիմմաթը հարալիլէնիլ թէճէմիլ օլմընալար տան տօլայը իզահաթ իսթէմիլլէր տիր։

Պուլկարիանքն պիր չօգ շէհիլ- լէրինտէ շէպէսի օլան Էտիլիլէ վիլայէթի իշիւն միւլթէլէքէրի «Ստրանճա» նամ գօմիլթէնիլ մէճ- լիսի ումուլիսի տիւնքի կիւն Պուլկարտա քիւշաւտ օլմընալ վէ հէր թարաֆտան մուրախիսայար կիթտիլի կիւլի վարնատան տէ կօսպօտին Բէթը Տրաիլէթի կիթ- միլ տիր։

Ալմանիա իմբէրաթօրը թիւրք- լէրէ թարաֆ թուլթաղընտան տօլայը, Բարիստէն կէնճ- թիւր- քիա գօմիլթէսի պիր թէլէկրաֆ քէշիտէ իտէքէք, իմբէրաթօրա պէյանը մէմուլիլէթ իթմիլ տիր։

ՏԵՂԱԿԱՆ

Գոհութեամբ կը ծանուցանենք թէ Թաղ. Խորհուրդը որոշած է այսուհե- տեւ իր նիստերու արձանագրութիւնը հրատարակել, որպէս զի ժողովուրդը միշտ մ'ունենայ Խորհրդին գործու- նէութեան վրայ հսկողութիւն մ'ի գործ դնելու։ Այսօրընէն սկսեալ սոյն հրատարակութեան համար այնքան ա- լելի յօժարութեամբ կը բանալ մեր սիւնակներ, որքան համոզուած ենք թէ ասով գրգիռ մը տուած պիտի ըլ- լանք ժողովրդին իր պաշտօնէութիւն- ները ընտրելէ ետք՝ չմոռնալու նաեւ իր սեփական պարտքերն ու իրաւ- ունքները եւ ամեն ինչ միայն անոնց բարի կամքին չձգելու անպայման, ինչպէս զօրազարար մեր մէջ կը պա- տահի ընդհանրապէս։

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ
Թաղական Խորհրդոյ Վառնայի
ՆՈՍՏԱ
30 Հոկտեմբեր 1896
1. Խորհրդոյ կազմաւորութիւնը կ'արձանագրուի։ Ըստ հրաւիրագրի

ընտրողական ժողովոյ նախագահին անդամ են հետեւեալ ազգայիները.
Հար Լարապետ Փափագեան
» Մատթիա Սիւքիսեան
» Մուրատ Հաճի Սարգիսեան
» Պօղոս Փափագեան
» Սարգիս Բիւրտեան
» Ստեփան Թովմասեան
» Օ. Տէրուհեան

2. Խորհրդոյ գիւնը կը կազմուի եւ կընտրուի Ստեփան Մուրատ Հճ. Սարգիսեան Ստեփան Սարգիս Բիւրտեան Գանձապետ Պօղոս Փափագեան

Եւրոպ. Վարդանանց տօնա- խըմքութիւնը՝ եանի միլլէթիմիլէքէ- լէն գըլմէթիլ վէ մուղատտէս պիր կիւն օլմալը միւնսիպէթի իլէ, իկիլիլիլտէ հանդիսաւոր Պատա- լագ իճրա օլմընաղընտան մաւ- տա, մէսմուլիլիլէ կէօրէ՝ հիկէղի- յինիլ հալմընալար կէնճէրիլիլ թարաֆընտան հանգէս թէշթիլ օ- լունուպ, նուլթալար իրատ օլմընա- ճագ տըր։

Շու մուգատտէս կիւնտէ Էրմէնի տի.քեանլարն գաբանմալընը թալիլիլէ իթմէկէ հաճէթ հօգ տըր։

Աղքատախնամ Ընկերութեան Ընհ. Ժողովը այս իրիկուն պիտի գումարուի եւ բոլոր բաժանորդք կը հրաւիրուի ժամը 8 1/2 ին Սի- սակեան Ընկերութեան Ընթերցա- լան։

Յայանի է թէ վառնալի Մու- սալա փողոցին Պարսիկ սրճա- ըանը յաճախող Հայոց կոշտ ըն- գունեղութիւն մը միայն կ'ըլլայ ու ամեն օր լուտանք եւ անտը- գանք անպակաս կը տեղան այն կամայա Հայու գլխուն. բաց աստի, այդ կոշտ սրճարանապէտը երբեմն ընդհանուր Հայութեան ալ ծանր տկոյարութիւններ ընդէ գատ, ինչին պատճառներով ամեն օր մէկ երկու Հայու օձիկէն բըռ- նելով կամ ոտիկանի միջոցաւ սըր- ճարանէն կ'արտաքսէ։

Յաւօք կը տեսնենք թէ կարգ մը ազգայիլէք այս ամենի ականա- տես եւ ականջալուր ըլլալով հան- դերձ կը շարունակեն ցարդ յաճա- խել այդ սրճարանն, մինչդեռ եր- կու քայլ հեռուն հայկական քանի քանի սրճարաններ յաճախորդի կը սպասեն։

Ուստի փափաքելի է մեզ տես- նել որ մեր ազգայիլէք գէթ առ- կէ վերջ գաղթին Պարսիկին եր- թալէ. եւ ամեն ժամանակէ աւելի այժմ «Հայը Հայուն» սկզբունքը յարգեն Հայոց սրճարանները յա- ճախելով։

ՃԱՇԱՐԱՆ ՕԹԷԼ ԴՕՄԵՐՍԻԱԼԻ Ի Վառնա

Այս ճաշարանի վարչութիւնը ստանձնած ըլլալով կը փութով յայտարարել թէ ջանք չպիտի խնայեմ յաճախորդները գոհացնե- լու կերակուրներու համալուծեամբ, աժանութեամբ, չափաւոր գներով ինչպէս եւ արագ սպասարկու- թեամբ ու մաքրութեամբ։

Հանապազօրեայ յաճախորդնե- ըրու համար մանաւոր գեղջ կըլ- լայ։
Որքայիլ Մ. Համարանդեան